

MASARYKOVA UNIVERZITA EKONOMICKO-SPRÁVNÍ FAKULTA

Katedra práva

ZÁVAZKOVÉ PRÁVO - OBECNÁ ČÁST

Tento studijní materiál byl vytvořen jako výstup z projektu č. CZ.1.07/2.2.00/15.0189.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Závazek

- **Struktura závazkového právního poměru:**
  - **Věřitel (V) má vůči dlužníku (D) právo na plnění (P)**
    - **POHLEDÁVKA**
  - **Dlužník má povinnost uspokojit právo na plnění (P)**
    - **SPLNĚNÍ DLUHU**
    - **POVINNOST:**
      - **DÁT**
      - **KONAT**
      - **ZDRŽET SE**
      - **STRPĚT**
- **Právo V požadovat splnění P od D**

Závazkový vztah (§ 1723)

- relativní charakter
  - vlastník možnost realizace užitné hodnoty určité věci
  - realizace **ius disponendi**
  - vznikají vždy mezi **konkrétně** vymezenými subjekty, ať již dvěma či vícero (např. konsorcium)
  - ekonomické zájmy účastníků závazkového vztahu jsou stejné **podstaty**, ale opačné **polarity** (prodávající chce převést věc na jiného, kupující chce převést věc na sebe)

Právní důvod vzniku závazku NOZ

■ § 1722:

- Závazek vzniká ze smlouvy, z protiprávního činu nebo z jiné právní skutečnosti, která je tomu podle právního řádu způsobilá.

- Závazky ze **smlouvy** mají primární povahu - přiměřené použití u jiných závazků (§ 1723 NOZ)
  - Náhrada škody
  - Bezdůvodné obohacení
  - Přepřacování cizí věci apod.

Obsah závazku

■ Základní zásady:

- Závazek musí obsahovat právní povinnost
- Mechanismus stanovení obsahu - DOHODA
- DŮVOD ZÁVAZKU (CAUSA)
  - Z jakého titulu má dlužník právní povinnost?
  - Prokazuje věřitel
  - Neplatí u cenných papírů (např. směnky)

Obsah závazku

- Plnění
  - Úplatné
    - Např. koupě -prodej, nájem, cestovní smlouva apod.
    - Cena nemusí být dohodnuta
      - Cena obvyklá
      - Lze určit i soudně, příp. podle cenových předpisů
  - Bezúplatné
    - Např. darování, výprosa atd.
- Neúměrné zkrácení (tzv. laesio enormis - § 1793 - prekluze ve lhůtě 1 roku od uzavření smlouvy)
  - Hrubý nepoměr mezi plněním stran
  - Právo požadovat zrušení smlouvy, eventuálně dodatečného plnění (+ právo na doplatek)

Obsah závazku

■ Lichva

- Zneužití tísně, nezkušenosti, rozumové slabosti, rozrušení nebo lehkomyšlnosti druhé strany + plnění, jehož majetková hodnota je k vzájemnému plnění v hrubém nepoměru
- Následkem je neplatnost (absolutní x relativní)

■ Neúměrné zkrácení + lichva

- Neplatí pro podnikatele při podnikatelské činnosti